

SERGEJ PROKOFJEV Symfoni nr 5

Under andra världskriget evakuerade myndigheterna många av de sovjetiska konstnärerna från Moskva till landsbygden. Flera av tonsättarföreningens medlemmar hamnade i Ivanovo, en mindre ort nordöst om Moskva. Bland tonsättare som vistades i Ivanovo under perioden kan nämnas Sjostakovitj och Chatjaturjan samt, under sommaren 1944, Sergej Prokofjev. Vistelsen blev produktiv för Prokofjev. Han avslutade sin åttonde pianosonat, transkriberade satser ur baletten Askungen för piano och, under juli och augusti, skrev han sin femte symfoni. Klara dagsrutiner och en regelbunden arbetstid med avbrott för långa promenader och schackpartier bidrog till att sommarmånaderna blev ovanligt fruktbara. Efterföljande vinter uruppförde Emil Gilels den nya pianosonaten och 13 januari 1945 dirigerade Prokofjev själv uruppförandet av femte symfonin i Moskvakonservatoriets Stora sal. Vid detta tillfälle kom nyheten att Röda armén nyss haft stora framgångar och korsat gränsen mot Tyskland, vilket ledde till jubel redan innan konserten skulle börja. Plötsligt, precis när Prokofjev skulle slå in orkestern, avlossades kraftiga artillerisalvor utanför konserthuset – ett unikt förspel till en symfonipremiär! Verket mottogs med stort bifall och det etablerade sig snabbt på repertoaren också utanför Sovjetunionen.

Att musiken omedelbart fann ett stort publikt gensvar hindrade inte att Prokofjev kraftigt kritiserades i den av Stalin initierade uppgörelsen med den sovjetiska musiken 1948. Kommunistpartiets centralkommitté förkastade i ett dekret 10 februari Prokofjev och andra ledande tonsättare, med bl a Sjostakovitj i spetsen, som "anti-sovjetiska och

Sergej Prokofjev, teckning av Henri Matisse (beskuren)

folkfientliga". Det noterades att man hos dem fann "en särskilt slående bild av formalistiska vanföreställningar och antidemokratiska tendenser" och det beslöts att man, med tidens karaktäristiska språkbruk, skulle "likvidera" denna inriktning. Om det var musiken i sig eller tonsättarna man menade var för ögonblicket ovisst...

Prokofjev räknade själv femte symfonin som ett av sina bästa verk och, en sammanfattning av hans skapande fram till dess. Verket ligger stilistiskt nära hans balett Romeo och Julia och operan Krig och fred, som han också arbetade på vid samma tid. Här finns de motoriskt pådrivande rytterna och det rika, lyriska melodiska flödet. Man möter också hans personliga orkesterbehandling, som har sina rötter i den ryska romantiska traditionen men som spetsats med det tidiga 1900-talets nya tekniker.

© Staffan Storm

MALMÖ KONSERTHUS
LÖRDAG 6 FEBRUARI 2010 KL 15.00

MUSIKHÖGSKOLANS SYMFONIORKESTER / GÄSTSPEL

MUSIKHÖGSKOLANS SYMFONIORKESTER
EVA OLLIKAINEN dirigent
Leenakaisa Wirkkala, konsertmästare

JOSEPH HAYDN (1732-1809)

Symfoni nr 99 Ess-dur / 26 min

*Adagio - Vivace assai**Adagio**Menuetto e Trio: Allegretto**Finale: Vivace*

PAUS

SERGEJ PROKOFJEV (1891-1953)

Symfoni nr 5 B-dur, op 100 / 45 min

*Andante**Allegro marcato**Adagio**Allegro giocoso*

EVA OLLIKAINEN dirigent

Foto: Inikka Ritola

”En ny stjärna är född” skrev finska dagstidningen Helsingin Sanomat när den då 21-åriga Eva Ollikainen vann första pris i den internationella Jorma Panula-tävlingen 2003. Året därpå inbjöds hon till International Conductors Academy, arrangerad av Allianz Cultural Foundation, där hon fick arbeta med London Philharmonic Orchestra och Kurt Masur samt londonbaserade Philharmonia Orchestra och Christoph von Dohnányi. Eva Ollikainen är utbildad i Jorma Panulas, Leif Segerstams och Atso Almilas dirigentklass vid Sibelius-Akademien och är en eftertraktad dirigent i Norden. Hon arbetar regelbundet med orkestrar som Finska Radions Symfoniorkester, Åbos Filharmoniska Orkester, stadsorkestrarna i bl a Tammerfors, Vasa och Jyväskylä, sinfoniettorna i Tapiola och Björneborg, Sveriges Radios Symfoniorkester, Kungliga Filharmonikerna, Helsingborgs Symfoniorkester, Malmö Symfoniorkester och Islands Symfoniorkester. Våren 2008 debuterade hon vid Kungliga Operan i Stockholm med balettföreställningarna Ravels Spanska timmen och Stravinskis Näktergalen. Vid Finlands Nationalopera dirigerade hon de stora balettklassikerna Svansjön och Prinsessan Törnrosa.

Höjdpunkter gångna säsonger har varit konserter med bl a London Symphony Orchestra, Bryssel-filharmonikerna och New Japan Philharmonic. Våren 2010 gör Ollikainen sin tyska debut med Deutsches Symphonie-Orchester Berlin.

Musikhögskolans Symfoniorkester

Under 2007 firade Musikhögskolan i Malmö 100-årsjubileum. Musikhögskolan är en konstnärlig högskola, som utbildar musiker, kompositörer, kyrkomusiker och musiklärare med olika specialiseringar. Skolan bedriver även forskarutbildning i musikpedagogik samt konstnärlig forskarutbildning i musik. Dessutom ges ett stort antal fristående kurser med diverse specialinriktningar. Skolan har ett internationellt studieklimat med väletablerade kontakter långt utanför både Norden och Europa. Vid skolan finns omkring 600 studenter och 250 anställda. Musikhögskolan i Malmö tillhör tillsammans med Teaterhögskolan och Konsthögskolan det konstnärliga området inom Lunds universitet. Varje år arrangerar skolan ca 200 konserter i Malmö och i regionen. Malmö Symfoniorkesterns årliga samarbetsprojekt med Musikhögskolans symfoniorkester ger de blivande unga musikerna värdefulla erfarenheter.

JOSEPH HAYDN Symfoni nr 99

Joseph Haydn i Baron Esterháys livré

Efter många års daglig tjänstgöring vid Esterházy-hovet förändrades Joseph Haydns arbets-situation plötsligt i och med fursten Nikolaus död 1790. Efterträdaren furst Anton intresserade sig inte alls för musik i samma utsträckning som sin far och han avskedade hovkapellet, men lät Haydn utan krav på motprestation, som en av Europas mest kända musiker, behålla både titeln hovkapellmästare och full lön. Haydn återvände omedelbart till Wien, men hans planer på att stanna där avbröts då han efter ivrig uppvaktning av violinisten och konsertimpresarion Salomon övertalades att göra en Englandsturné. Fri

från tjänsten vid hovet kunde nu Haydn underteckna ett kontrakt som omfattade komponerandet av en opera, sex symfonier och ett tjugotal andra verk som skulle framföras under hans ledning vid konserter i London. När kontraktet var förhandlat och klart lät Salomon publicera en notis i tidningen Morning Chronicle, där han stolt förkunnade att den engelska publiken snart skulle få musikaliska upplevelser utöver det vanliga och att Haydn inom några dagar skulle lämna Wien och förhoppningsvis anlända till London före slutet av december.

Mycket riktigt blev vistelsen en enorm succé, om än inte utan besvärligheter på vägen. Haydns musik mottogs med jubel av publiken, kritikerna hyllade hans konserter som början på ”a grand Epoch of new musical Excellence”. I juni 1792 återvände han till Wien, nu hyllad inte bara som en lokal kapellmästare utan som internationell celebritet utnämnd till Doctor of Music. I Wien började han omedelbart planera för en andra Englandsresa och påbörjade bl a arbetet med ytterligare sex symfonier. I januari 1794 gick resan åter till London och redan 10 februari uruppfördes den första av de nya symfonierna, nr 99 i Ess-dur. I Morning Chronicle skrev recensenten att verket ”som framförts med säkerhet och effekt, hade mottagits med stor hänfördhet(...) Den gav kontinuerlig nöje, och genomsyrades av Haydns geni, som tycktes outtömligt och sublimt.

© Staffan Storm

